

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

69. ÅRGANG

2. FEBRUAR 1957

A V I N N H O L D E T :

DE KRISTNES STILLING I EGYPT - KIRKEÅRET - DE MANN-
LIGE ORDENSAMFUNN I NORGE. V: PATRENE AV DEN
HELLIGE FAMILIE - BLIKK PÅ TIDEN - ITALIENSK DR-
MATIKK PÅ DET NORSKE TEATRET - 50 GANGER KATOLSK
FORUM - LITTERATUR - RIKHOLDIG UTENLANDSNYTT

NR
3

NESTE NUMMER KOMMER 16. FEBRUAR 1957.

LYS-MESSE (2. februar)

Marias lysmesse eller kyndelmesse står frem i Kirkeåret som den første liturgiske manifestasjon av Jesus som verdens lys. Til grunn for den ligger beretningen hos Lukas om Maria som bar Guds barnet til templet i Jerusalem, der oldingen Simeon tok det i mot og kalte det «et lys til å lyse for hedningene». Som kirkelig fest møter vi den meget tidlig i Orienten, der den blir kalt «Møtet med Herren». Siden 6. årh. feires den i Rom, fra 7. årh. av med lysprosesjon. Lysvigselen, prosesjonen og messen rommer i sin rekkefølge og ved sitt innhold en dyp og rik symbolikk og gjør denne morgengudstjenesten til en betagende religiøs opplevelse som uvilkårlig stemmer til fromhet.

Det var som kjent ikke templets syvarmede lysestake som bar Verdens Lys til menneskeheten. Det var Maria, og hun bar det på sine armer — til offer. Og det var ikke Den gamle pakt, ikke Israels prester, ikke Guds samlede utvalgte folk som tok lyset imot. Det var en olding som ingen mer regnet med, men som med sin visdom, gudsfrykt og ubendige tro på Jahves løfte til sitt folk skulle bli den gamle Guds-stats siste profet og forbildet på dens avløser, Kirken.

Stadig omgitt av hedenskapets mørke, men i glansen av sine hellige seremonier, tar Kirken hvert år på ny sin Herre imot fra Marias hender: «Pryd ditt brudekammer og ta Kristus, Kongen imot! Klyng deg til Maria, som er himmelens port; for hun bærer herlighetens Konge, Kongen av det nye lys!» Slik lyder antifonen til oss på Lysmesse-morgen. Og ved evangeliet forkynner Kirken for hele verden det glade hudskap om det himmelske lys. Den bærer det ikke bare i høytidelig prosesjon gjennom kirkerommet, men gjennom sine sendemenn ut til alle verdensdel og folkeslag.

IHK.

R.I.P.

Vår trofaste venn
SIGURD BRUUN TØNNESEN

avgikk ved døden i Richmond (U.S.A.)
9. januar, 50 år gammel. Be for hans sjel.

På vegne av hans venner,
pater Hanssen O.F.M.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke
Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet
St. Pauls Kirke
Moderhuset
Florida Sykehus
Øyenklinikken
St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
S. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss
St. Franciskus Hosp., Hønefoss

Oslo

Bergen

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 66 - Service: 56 35 92

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 6. februar: Andakt i St. Josephs
Kapell kl. 19.30.

Deretter samvær i foreningslokalet.

Generalforsamling. — Valg.

FRANCISKUSHJELPEN

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid kl.
12—13 alle hverdager unntatt lørdag.

UNG KVINNELIG FLYKTNING

søker hybel med kokemuligheter, helst sen-
trum Oslo. Gode ref.

St. Olavs eksp. anviser.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 3. FEBRUAR: 4. sønd. etter Herrens
Åpenbaringsfest. Ep. Rom. 13, 8—10. Ev.
Matt. 8, 23—27. Mandag: Andreas Cor-
sini, bisk., bekj. Tirsdag: Agatha, jomfru,
mart. Onsdag: Titus, bisk., bekj. Torsdag:
Romualdus, abbed. Fredag: Johannes av
Matha, bekj. Lørdag: Kyrill, bisk. av Alek-
sandria, bekj., kirkelærer.

SØNDAG 10. FEBRUAR: 5. sønd. etter Herrens
Åpenbaringsfest. Ep. Kol. 3, 12—17.
Ev. Matt. 13, 24—30. Mandag: Vår Frue
av Lourdes. Tirsdag: Serviterordenens syv
hl. stiftere, bekj. Onsdag, torsdag og fredag:
Ferialdager. Lørdag: Marias Lørdagsmesse.

SØNDAG 17. FEBRUAR: Sønd. Septuagesima.
Ep. I. Kor. 9, 24—27; 10, 1—5. Ev. Matt.
20, 1—16.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLDAGER I KATOLSKKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

O-LO KATOLSKKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høy- messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30 m. fr. pr.	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 37 78 68	—	8.15 11. febr. 18.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00 9.00	10.30
Marias Minde, Nyland	—	—
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 2019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.00	10.30
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyeveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svitthun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 9028 (Drammen)	—	9.00
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.30	9.15
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kapell, Lars Guttormsensgt. 68, tlf. 2779	7.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 314.	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30 19.00
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 20.

Annonser: 8 dager før utg.-dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

De kristnes stilling i Egypt

Hvilken innvirkning har Nasser-regjeringens innen- og utenrikspolitikk på religionen? Franskmannen M. Dorsac, som har vært lærer på et stort katolsk gymnasium i Kairo i 33 år og som — ikke mot sin vilje — ble utvist fra landet etter Suezaffæren, er blitt intervjuet av det franske tidsskrift «Informations catholiques internationales.»

Nasjonaliserer Staten alle skoler i Egypt?

— De utenlandske skolene i Egypt var kommet i en vanskelig situasjon allerede før den nåværende krise satte inn, da regjeringen hadde vist at den ønsket å kontrollere all undervisning. Krisen tilspisset seg i fjor da alle skoler, konfesjonelle og ukonfesjonelle fikk påbud om å bruke Koranen og undervise i den muhammedanske religion. Gruppen av ukonfesjonelle institusjoner, som omfatter skoler tilknyttet det franske universitet og har en rekke undervisningsanstalter i Kairo, erklærte at på grunn av disse skolers nøytrale holdning til religionen, kunne de ikke gå med på å innføre muhammedansk religionsundervisning. De kristne skoler avslø ut fra sine egne konfesjonelle grunner.

Etter diverse forhandlinger endte det med at det skulle gis undervisning i Koranen til de muhammedanske elever i skolenes lokaler, men av arabiske lærere som var ansatt på de samme skoler. For Den katolske kirke besto den største vanskelighet i å tillate ukjente arabiske sjeiker å undervise på skolene, da de kunne drive propaganda og direkte motarbeide kristendommen. Denne vanskelighet eksisterer ikke der hvor de muhammedanske religionslærere er utnevnt av skolens egen bestyrer.

Men regjeringens inngrep tiltok stadig utover høsten 1956. De skoler som nektet å bruke Koranen, ble stengt eller rekvirert. Ved siden av den egentlige bestyrer på hver skole ble det utnevnt en egyptisk bestyrer, enten skolen tilhørte en religiøs kongregasjon eller ikke.

Etter det fransk-britiske ultimatum og bombardementet og landgangen, gikk regjeringen til nasjonalisering av alle de ukonfesjonelle utenlandske skoler. De er nå stengt, men det er meningen at de skal fortsette med lærere som utnevnes av det egyptiske universitet.

For de religiøse kongregasjoners skoler ble det tatt andre forholdsregler. De blir ikke betraktet hverken som franske, engelske eller italienske, men som

sorterende direkte under Vatikanet. Det er resultatet av den apostoliske nuntius mgr. Oddis mellomkomst hos regjeringen. Disse skoler fortsetter derfor med det samme personale som før, men ved siden av bestyreren er det likevel plasert en egyptisk administrator. Og regjeringen har anmodet den apostoliske nuntius om at alle britiske, franske og australske lærere snarest mulig erstattes med lærere fra andre land. Franske og engelske lærere som ikke tilhører religiøse ordenssamfunn har alt fått forbud mot å undervise.

Over regjeringen press på selve undervisningen?

— Det er bestemt at det skal brukes bare arabisk på folkeskolene og ikke undervises i fremmede sprog. På de høyere skoler skal det undervises i fransk, men all den øvrige undervisning skal foregå på arabisk, og det skal legges særlig vekt på Koranen, på arabisk sprog og på Egypts historie og geografi. Det var meningen at alle de skolebøker som ble brukt på de franske skoler skulle revideres, men det synes som om forsøket er oppgitt.

Det er et stort antall skoler i Egypt som drives av religiøse kongregasjoner. Først folkeskolene som gjerne er gratis og tilhører «Brødrene (eller Søstrene) av de kristne skolers kongregasjon». Også jesuittene har mange friskoler, særlig kjent er de i Øvre Nildalen. I de høyere skoler gir jesuittene og brødrene eller søstrene av de kristne skoler undervisning til omkring 40 000 elever. Disse elever tilhører mange forskjellige nasjoner og konfesjoner: ortodokse, jøder, katolikker, muhammedanere. Sjeiken av El-Azar har sin datter på en av søstrenes skoler, likeså mange kjente personer i politiske og militære kretser. Det viser hvor vel anskrevet de kristne skolene er.

Men det forhindrer ikke at de egyptiske kristnes stilling er blitt meget vanskelig. Regjeringen gjentar stadig at den ikke blander seg i befolkningens religiøse forhold, likevel er det ikke mulig å søke om pass eller noe slags arbeide uten å måtte oppgi hvilken religion man tilhører. Og det er en kjensgjerning at det i dag er umulig å få en stilling i Staten eller det offentlige hvis man er kristen. Det er en alvorlig sak når man betenker at for bare kort tid siden hadde et betydelig antall kristne, særlig koptere, gode stillinger i Staten og endog plass i regjeringen. Den diskriminering som nå praktiseres skyldes uten tvil innflytelse fra fanatiske muhammedanere.

Faller Nassers holdning til religionen sammen med folkets?

For størsteparten av de mer opplyste muhammedanere teller ikke religionen stort. Likevel forblir de for det meste trofaste mot enkelte forskrifter, som fasten f. eks., skjønt mange finner på et eller annet påskudd for også å slippe den. Likedan er det med det store flertall av folket, jeg så aldri at den mannen jeg hadde til husarbeidet praktiserte fasten. Men det finnes neppe mennesker i Egypt som ville bekjempe gudsidéen. Der eksisterer bare to grupper: de religiøse og de likegyldige. Praktisk talt ingen er ateister, og dette faktum danner nok den mest virkelige barriere mot kommunismen.

Når det skrives og tales om den religiøse krig i Egypt, så gjelder dette den rådende motstand mot

alle religioner utenom islam eller muhammedanismen. Det vil ikke si at det er en erklært krig som føres med vold, men snarere en appell som går ut på at muhammedanerne skal overvåke sine egne og vise mistro mot de som ikke praktiserer Muhammeds lov og forskrifter. I den senere tid har kanskje «religionskrig» fått en annen betydning; en oppfordring til å gå løs på den europeiske befolknings frihet og lover. Det er mulig, men det råder ennå uklarhet på dette område.

Jødernes stilling.

Man må skille mellom de egyptiske jøder, jøder uten noe fedreland og utenlandske jøder. De egyptiske jøder er i overvekt, antagelig henimot 200 000. Det er mange leger, professorer og advokater blant dem. Alle kommersielle foretagender er blitt beslaglagt, likeså alle engelske og franske firmaer.

Man har villet utvise de jøder som ikke har noe fedreland, men de har jo intet sted å reise hen. De står derfor overfor et meget sørgelig problem. De er kommet til Egypt som følge av de uordnede forhold etter verdenskrigen 1914—1918, og oppløsningen av det tyrkiske keiserdømme. Alle franske, engelske og australske jøder er blitt nådesløst utvist. Lignende skritt er blitt foretatt også overfor spanske, amerikanske og andre jøder som har stått utenfor konflikten. Den kjente og innflytelsesrike rabbiner Hain Nahum, som ofte har vist seg pro-egyptisk, har talt om å ta avskjed. Men han har også erklært at det aldri har vært hans mening — antagelig etter offisielt påtrykk.

Jødene har vært forhatt i Egypt siden Palestina-krigen i 1947, og alt det året forekom myrderier på dem. Ikke bare jøder, men også mennesker som ikke hadde utpreget arabisk utseende var blant ofrene. Siden den tid har jødernes stilling vært ytterst kritisk. De har forsøkt å skaffe seg regjeringens velvilje ved donasjoner o. l., men de er blitt betraktet som uønskede personer. Når man sier jøde i Egypt har man sagt alt. De fortjener naturligvis ikke denne skjebne, men den egyptiske folkemasse er som alle andre folkemasser: den tenker ikke, men handler instinktivt.

Er det kontakt mellom de forskjellige religioner i Egypt?

Det har vært en rekke konferanser for å få mer uniformitet over den latinske og de øvrige katolske riter, med en tendens til å gjøre den latinske ritus mer i overensstemmelse med de orientalske. Nylig ble således en fransk jesuitt ordinert etter den koptiske ritus, og det gis andre lignende tilfelle. Det har også funnet mange sammenkomster sted mellom representanter for forskjellige kristne konfesjoner.

På den annen side synes regjeringen selv å ha ønsket kontakt mellom muhammedanere og kristne. Sjeiken av Al-Azar har stadig talt om den religiøse enhets betydning for menneskeheten og freden. Dominikanerpaterne har på sin side opprettet et «forum» i Kairo — «Dar es Salam» — som på en måte svarer til dette ønske, da det fremmer personlige vennskap og kontakter, men bare på det intellektuelle, ikke på det religiøse område.

Kirkeåret -

et møte med Kristus i hans mysterier

Av pastor André Haeck

2. del av et foredrag holdt på Ungdomsforbundets Vinterskole i Oslo 16.12.56. Første del, «Kirkeåret i dagliglivet» sto i forrige nummer.

Kirkeåret inntar en ganske enestående plass i den gamle og stadig nye kirkelige overlevering. Det er vår felles lærebok om både tro og moral, om både katolsk viten og katolsk handling. Vi kjenner alle til grunntrekkene i denne levende katekismus. Og det er disse vi hele tiden må holde fast ved i vår bevissthet.

I kirkeårets første del er oppmerksomheten konsentrert om hvem Kristus egentlig er: «Hvem er denne mannen?» I den andre lærer vi om både hvem han er og hva han gjorde og fortsatt gjør for oss: «Hvem er denne mannen, at han til og med tilgir synder?»

På to måter søker vi i årets løp Gudsriket. Første gang dens vesen og bærende skikkelse: Guds Sønn, Jesus fra Nasaret. Den andre gangen dessuten Guds Rike i vekst og fullendelse i Kirken. Første gang søker vi hyrden for våre sjeler, og lærer ham å kjenne. Andre gangen lærer vi å følge med ham. Første gangen betrakter vi selve vinstokken; andre gangen er både stammen og grenene og frukten med. Første gang dreier det seg om Kristus personlig, «Lyset som ved sitt komme i verden opplyser hvert menneske». Andre gangen dreier det seg om «Kristi fylde» (Paulus), om «den hele Kristus, både Hodet og lemmene» (Augustin). Påsketiden står derfor ikke løst fra Juletiden. Den innebærer den, og utfolder den. Påsketiden gjentar samme bevegelse, samme bølge, men sterkere, bredere, fyldigere.

De mer praktiske konsekvenser av alt dette lar vi foreløpig bero. Her kan vi nøye oss med å fastslå at høydepunktet i kirkeåret ikke er messen Julenatt, men Påskenaften. (Se forøvrig hosstående diagram.)

Kirkeåret er imidlertid langt mer enn en pedagogisk eller undervisningsmetode. Den som ser kirkeåret utelukkende på den måte, ser vel gullskrinet med dets relieffer og edelstener, men har ikke åpnet det ennå. Og dét: å åpne skrinet og ta imot det innhold man har lært om, det hører ikke bare med, det er til og med det vesentlige. I kirkeårets liturgi hører vi ikke bare om Kristus, der møter vi ham, i et personlig du-jeg og du-vi forhold.

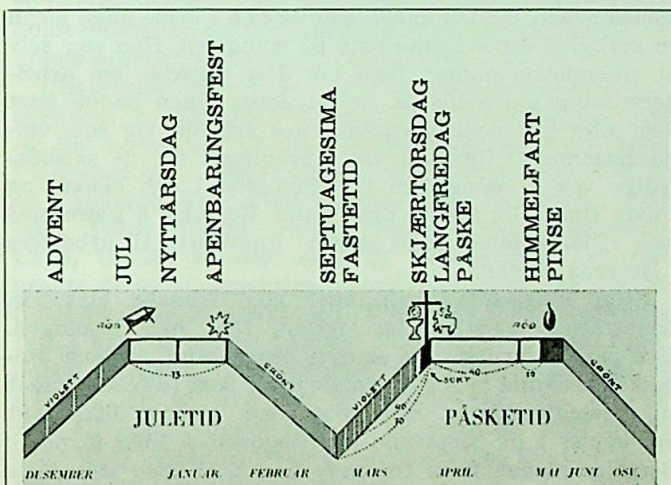
Vi har allerede uttrykt det generelt, at liturgien er et mysterium, fordi Kristi Person, og fordi Kirken, Kristi Legeme, er mysterier. Nå må vi utdype dette.

Til for ikke så svært mange år tilbake brukte man denne definisjon av kirkeårets liturgi: «Kirkens offisielle kultus». Dette var i begynnelsesstadiet av den liturgiske bevegelse. Etter noen decenniers inngående studier, og ikke minst på grunn av den senere tids praksis, er man etter hvert blitt klar over at en slik definisjon er ufullstendig og ensidig. At i så tilfelle ville kirkeåret være et langt og vekslende

symbolsk skuespill som *forestiller* oss frelsen i sine riter, bønner, farger og bevegelser. «Kirkens offisielle kultus» uttrykker ikke klart nok at det ikke dreier seg om et mysteriepill som de tilstedeværende vel ser på, men ikke er med på.

Vi har sett hvordan kirkeåret er Kirkens klassiske undervisningsbok. Der kommer vi allerede et skritt nærmere. Der blir det forkynt et *budskap*. De ikke-kristne kan motta det i tro eller avvise det. De troende kan styrkes i sin tro ved å høre det. Der blir de tilstedeværende allerede til en viss grad personlig berørt.

Men det avgjørende skritt står da likevel igjen. For kristendommen er ikke bare en lære. I siste instans er den en Person: Kristus, og fortsettelsen av Kristi eksistens i hans Legeme som er Kirken. — Og på samme måte er kirkeårets liturgi til syvende og sist ikke bare en forestilling av, en belæring om Kristus; det er å møte Kristus, å få livsforbindelse med ham, å bli og være en gren på hans stamme, et levende, fungerende lem på hans Legeme. Kirkeårets mål og innhold er derfor det samme som for Kristi komme og tilstedeværelse i verden: at vi skulle ha livet, og at vi skulle ha det i overflod.

For noen år siden ble det her hos oss utgitt en liten seddel med en oversikt over kirkeåret.¹ Den er meget enkel og klar i sin fremstilling. Erfaringen viser at selv barn i 3.—4. klasse kan fatte den. Likevel er det de samme linjene som stadig må ligge til grunn, også for de voksnes forståelse av kirkeåret. Sempelthen fordi disse trekk er autentiske, de er ekte. De viser kirkeårets oppbygning, uten detaljenes byrde. Det er de linjer vi, både innenfor og utenfor kirkeveggene, må søke tilbake til, etter en periode som hadde mistet sansen for liturgiens vesen og som hadde begravet det viktigste under uvedkommende kruseduller. Undervisningen i løpet av et kirkeår omlatter to fest-ringer: Juletiden og Påsketiden, hver med sin forberedelsestid, sin festtid, og sin besinnelsestid. To klare bevegelser i bølgeform, angitt i de liturgiske fargers avveksling av to ganger violett-hvit-grønt. Påsketiden er imidlertid lengre, og gir også plass til Langfredagens sort og Pinseoktavens rødfarge. Begge har Kristus som midtpunkt, men ser ham fra en litt forskjellig synsvinkel.

I den første har vi: 1. Forberedelsen på Kristi komme. 2. Kristi menneskevorden og første åpenbaring. 3. Kristus åpenbarer seg for folket.

I den andre: 1. Kristi offentlige liv. 2. Høydepunktene i Jesu offentlige gjerning: timen, hans lidelse, død, oppstandelse og himmelferd. 3. Kristi fortsatte tilstedeværelse og frelsergjerning i Kirken som er hans Legeme, det Guds Rike som han forkynte for menneskene.

¹ Pastor dr. Gerard Vranken: «Kirkeåret» — Katolsk Bok- og Bladsentral, Akersv. 5, Oslo.

Derfor er det ikke nok med å si at liturgien er «Kirkens offisielle kultus». Ritene kan være aldri så høytidelige, en gudstjeneste aldri så offisiell, med deltagelse av Paven, eller under ledelse av en Biskop, uten å være liturgi.

For å være liturgi kreves det at det dreier seg om en direkte meddelelse av *frelsens mysterium*, av *troens innhold*. Uttrykket «mysterium salutis — troens mysterium» kommer fra St. Paulus, og ned gjennom tidene var dette det kirkelige sprogbruk for å betegne liturgien.

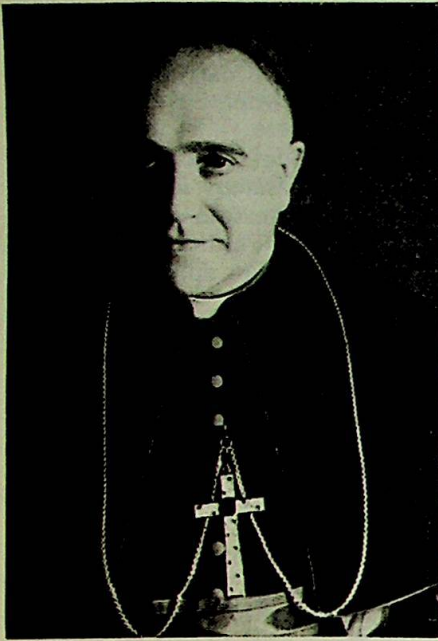
Vi har allerede sagt at kirkeårets liturgi kan oppfattes som et mysterium, fordi der flettes Kristus-mysteriet og Kirke-mysteriet i hverandre. Og de to møtes der på grunn av et tredje element som vi nå må trekke inn i bildet, nemlig *Sakramentene*. «Sacramentum» er den regelrette latinske oversettelse av det greske mysterion. Også de 7 sakramenter ble i mange hundre år kalt for «de hellige mysterier». Man hadde altså et fellesnavn for sakramentene og for liturgien. Det viser sakramentenes sentrale plass i liturgien.

Ennå klarere blir det hvis vi går ut fra definisjonen av et sakrament. Et sakrament er «Et synlig tegn, innstiftet av Kristus, som inneholder og gir oss den Guds gave det forestiller.» I lys av hva et sakrament og et mysterium er, kan vi nå også forstå hvorfor kirkeårets liturgi til en viss grad kan betegnes som et eneste stort mysterium. Den er det fordi den omfatter og bringer oss i direkte kontakt med Kristus — Sakramentene — Kirken; fordi den er den normale og offisielle ramme innenfor hvilken Kristus, ved sine sakramenter, tar de troende til seg og bygger og styrker sitt Legeme, Kirken.

Hele tiden, også i en nedgangsperiode, hadde man fortsatt brukt navnet «frelsens mysterium» for det mest sentrale sakrament: Nattverden. Dette har faktisk tjent som utgangspunkt for den nyere tids liturgi i sin helhet.

Sammenfattende kan vi si, at vår tid igjen kommer til forståelse av, at liturgi hverken er «luksus» eller et frivillig privatforetagende. Den er «Den samling av riter og formler, hvormed Kristus, mellommann mellom Gud og mennesker, utøver i Kirken sitt høyeste prestelige embete for å fullføre frelsens mysterium» (Dom Casel, Maria Laach). I kirkeårets liturgi er hele Kirken i aktivitet, hvert lem på sin plass og med sine oppgaver. Det er hele Kristi Legeme, både Hodet og lemmene, i full livsutfoldelse.

Hva vil alt dette si for os? La oss ta for oss *adventsidene*. Den er ikke bare et minne om den tid da Kristus ennå ikke var kommet, men vi *opplever* den igjen. Vi venter på Kristi komme, *her og nå*. Og liturgi lengsel etter frelsen og Frelseren er vår, dens ord er våre ord, og de tolker vår holdning, nå, som kristne. Vi ser denne forberedelsestid symbolisert i den violette farge. Konsekvensen for det daglige liv er en spesiell anstrenghet til forberedelse på Jul. Både i Julen og i ukene før skal Kristus være midtpunktet, og ikke de struttede julenisser. — Julen er da ikke alene en minnefest om hva som foregikk for nesten 2 000 år siden. Kristus fortsetter sin menneskevorden i oss, og det skjer på en ganske særskilt måte i Julen. Ved Herrens Åpenbaringsfest er det ikke den rørende historie

Hs. Høyærv. biskop Johannes Wember, M.S.F., som siden 1939 har vært overhyrde for det vidstrakte kirke-distriktet Nord-Norge, anbetrodd hans ordenssamfunn siden 1931.

De mannlige ordenssamfunn i Norge i dag

Patrene av Den hellige familie

St. Olav bringer her den femte og siste artikkel om «De mannlige ordenssamfunn i Norge i dag». De tidligere sto i numrene 10, 12, 13 og 23/24 1956 og presenterte våre ordenssamfunn i den rekkefølge de kom til Norge. Det yngste er altså kongregasjonen «Missionarii Sacrae Familiae», eller «Familie-patrene» som en populært kan høre dem bli kalt.

I 1880-årene, da La Salette-patrene utfoldet sin beundringsverdige virksomhet i Nord-Norge, virket en prest fra samme ordenssamfunn i Frankrike. Det var Jean-Baptiste Berthier. Hans arbeide var den såkalte ekstraordinære sjelesorg, dvs. han reiste omkring i landet og holdt retretter for legfolket. Dette medførte at han kom i kontakt med svært mange mennesker — de oppsøkte ham, rådførte seg med ham, fikk veiledning og opplysning. Blant disse var det særlig en gruppe som

vakte pater Berthiers oppmerksomhet. Det var unge menn fra alle samfunnslag i aldersgruppen 20—30 år som gjerne ville bli prester, men ikke så noen utvei til det nettopp p.g.a. alderen. Etter datidens oppfatning var det nemlig så godt som umulig å ta fatt på den langvarige og krevende presteutdanning for en som var kommet over de tyve. Og følgen var at intet seminar turde oppta disse unge menn.

Pater Bethier ble sterkt opptatt av dette problem. Han så på den ene side det skrikende behov for prester i misjonslandene, på den annen side så han i disse unge menn en mulighet for å kunne bøte på mangelen. Han sier selv at situasjonen minnet ham om Jesu lignelse om arbeiderne som sto ledig på torvet fordi ingen hadde leiet dem eller gitt dem anledning til å arbeide. Og som vingårdsmannen i lignelsen løste problemet for de arbeidsledige ved å sende dem til vingården i den ellefte og tolvte time, slik tenkte også pater Berthier å gjøre med sine «tilårskomne» unge venner: gjøre dem til arbeidere i Herrens vingård.

om vismennene som er hovedsaken, men det *faktum* at Herren igjen åpenbarer seg for oss. Og slik går det videre. Vi hører Kristus selv tale om Guds Rike; vi står selv overfor valget når han påstår å være Gud.

Så ofte feirer vi Nattverden. Det er for meget sagt at liturgien gjentar Kristi offer og død på Golgata. Kristus kan ikke dø en gang til. Det er for lite sagt at liturgien forestiller oss Kristi død. Liturgien bringer det éne Kristi offer midt iblant oss, og setter oss under det éne Kristi Kors på Golgata.

Vi dør med Kristus, holder Påske med ham, mottar den Hellige And fra ham. Vi blir sendt ut av ham og fortsetter *hans* arbeide for Guds rike. Vi går den veien *han* gikk, slik, at vi hans lemmer, engang kan fullføre løpet og komme dit hvor vårt Hode Kristus nå er. I Kirkeårets liturgi foregår alt i presens, ikke i perfektum; Kristus og kristendommen blir til aktuelle realiteter.

Det er i sannhet et mysterium. Men, det er slik Kristus virker. I liturgien er vi samlet til et fellesskap rundt sakramentene. Og i sakramentene finner vi Kristus. Liturgien rommer altså «de hellige mysterier — sakramentene» og dermed Kristus og frelsen. Disse Kirkeårets mysterier er imidlertid ikke mer mysteriøse enn Kristus selv, enn Kirken. Ikke mer enn det faktum at Kristus bruker alminnelig vann til å rense en sjel; eller et menneskes ord og dømmekraft til å meddele oss syndenes forlatelse. Med full rett kan vi derfor si at Kirkeårets liturgi, i likhet med Kirken og dens sakramenter, er en både synlig og usynlig realitet som meddeler frelsen.

A. Haeck.

Etter inngående drøftninger med franske biskoper, fremstående geistlige og legfolk, fant han løsningen. Han aktet å grunnlegge et nytt ordenssamfunn som utelukkende skulle ta seg av ungdommer som følte seg kallet til prestegjerningen, men som p.g.a. alderen ikke fant opptagelse i de bestående institusjoner. I 1894 la pater Berthier planen frem for pave Leo XIII, som straks ga sitt uforbeholdne samtykke og bemerket: «Dette er et brennaktuelt foretagende, og jeg ønsker inderlig at det blir realisert snarest mulig.»

Fra biskop Wembers bispevigsel i Vår Frue kirke i Tromsø 15. mai 1955.

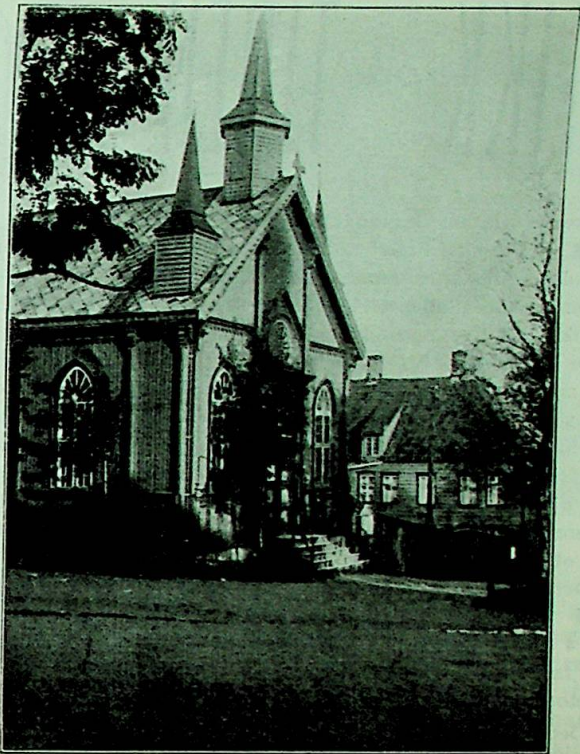
Så gjaldt det for pater Berthier å finne et passende sted for det planlagte ordenssamfunn. Det mest nærliggende ville være å begynne i Frankrike. Her manglet for øvrig heller ikke på gunstige tilbud, men nettopp i den tiden (1895) tok de antikirkelige krefter i Frankrike til å røre på seg, så han bestemte seg i stedet for å dra til utlandet med planen sin. Han valgte Holland, der han også snart fant et velegnet hus. Holland hadde for få år tilbake gitt asyl til tusener av tyske ordensfolk som Bismarcks «Kulturkampf» hadde fordrevet, et moment som belyser den velvillige atmosfære som møtte den nye institusjon i det land der den skulle ta sin grunnleggende form. Huset var en gammel kaserne i Grave, en liten by ved Maas-elven i det sørøstlige Holland. Det som fikk pateren til å velge denne kasernen var den spartanske enkelhet. Det passet godt til det ideal han hadde valgt for sitt ordenssamfunn: Den hellige familie fra Nazaret. Det offisielle navn på ordenen — eller kongregasjonen slik betegnelsen lyder for de nyere klosterlige sammenlutninger — er: «Missionarii Sacræ Familæ», med forkortelsen M.S.F.

Det varte ikke lenge før prestekandidater fra Tyskland, Holland, Sveits, Frankrike og Belgia fylte den store bygningen i Grave. Og det faktum at plassen bare etter et par år var sprengt, viste hvor berettiget, ja påkrevet opprettelsen av en slik institusjon var der de senere kall kunne hegnas om og sikres for Kirken.

I dag teller ordenssamfunnet nesten tusen medlemmer, deriblant 3 biskoper, 670 prester, 160 teologistuderende og 150 legbrødre. Til dette kommer om lag tusen elever i patrenes egne høyere skoler. «Familiepatrene» arbeider nå i Holland, Frankrike, Spania, Italia, Østerrike, Tyskland, Polen, Belgia, Sveits, Norge, Brasil, Argentina, Chile, U.S.A., Borneo, Java og Madagaskar. Dessverre bragte de to verdenskriger store tilbakeslag for den forholdsvis unge kongregasjon. Mange av dens medlemmer falt i krigen, mange omkom i Gestapos hender, samt i Japan. Klostre, læreanstalter og misjonsstasjoner ble ødelagt, og en stor del av studentene som ble innkalt til krigstjeneste falt på slagmarken. Men overalt hvor kongregasjonen virker, arbeides det iherdig med å bøte på det som krigen rev ned.

Det var i 1931 at patrene av Den hellige familie kom til Nord-Norge. Her overtok de menighetene i Hammerfest, Tromsø og Harstad, og senere, 1934, kom Storfjord i Lofoten til, og 1951 Bodø. For tiden arbeides det intenst med forberedelsene til gjenreisningen av kirken i Hammerfest, og de første skritt er tatt til opprettelsen av et sjelesorgsentrum i Mo i Rana og til utvidelse av søstrenes virksomhet i Bodø.

Foruten Hans Høyærverdighet biskopen, mgr. Johannes Wember, virker i dag seks prester i kirkedistriktet Nord-Norge, som siden 1955 utgjør et Apostolisk Vikariat. Som sogneprest i verdens nordligste katolske menighet, nemlig i Hammerfest, sliter pater Johannes Spitz for tiden med å skaffe midler til gjenreisningen av St. Mikæls kirke. I Tromsø er der foruten biskopen tre prester: pater W. Huijbregts som bestyrer menighetens skole, pater Ernst Smieskol som er ansvarlig for sognet, og pater N. Zeimetz som blant andre gjøremål f.t. fungerer som biskopens sekretær. Sammen med tre St. Elisabeth-søstre underviser samtlige prester ved skolen. I Harstad virker pater B. Stockmann, og i Bodøs vidstrakte sogn pater Th. Rusche. De to sistnevnte er de eneste gjenværende som var blant de 6 patres som for 25 år siden kom til Nord-Norge.

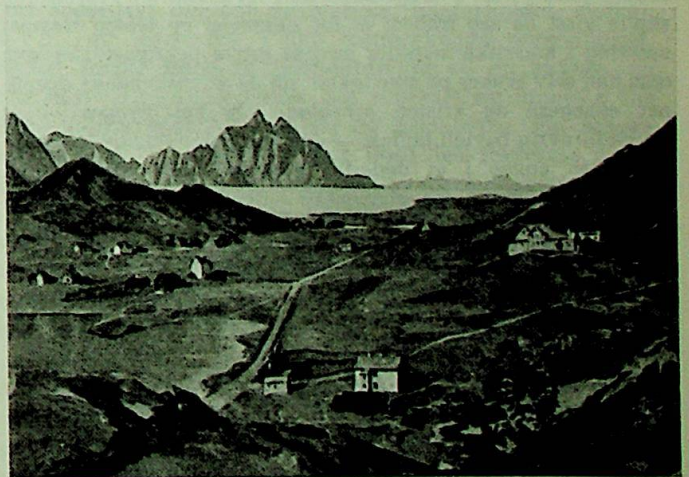
Vår Frue kirke og prestegård i Tromsø. Kirken ble innviet 2. febr. 1861, og kan altså om 4 år feire 100-års jubileum.

I denne lille flokk er det ikke en eneste som ikke liker seg her oppe, men heller ikke en eneste som ikke lider under mørketidens slitsomme påkjennning. Landet nordfor polarsirkelen er på mange måter et motsetningenes land. Sommeren er en måneder-lang dag, vinteren er like så lang natt. Avstandene er store, så store at når f. eks. sognepresten i Bodø vil oppsøke sin nærmeste kollega i Harstad, er han henvist til to timers båtreise! For de andre prester er det ikke fullt så ille. Det samme gjelder når prestene besøker de spredt boende katolikker.

For hver prest av Den hellige families kongregasjon som blir sendt til Nord-Norge, er det som han overtar en hellig arv, arven etter de offervillige prester fra det samme ordenssamfunn som grunnleggeren av deres kongregasjon tilhørte.

Ernst Smieskol, M.S.F.

I hjertet av Lofoten, på Storfjord Gård ved Stamsund på Vestvågøy ligger «Den hellige families kirke», som f.t. betjenes av sognepresten i Bodø. Et lite kryss midt på høyre felt merker gårdens og kirkens beliggenhet.

BLIKK på TIDEN

Nestekjærlighetens akrobatikk

■ Der skal finnes noe slikt som nærmere en halv million katolske prester i verden. En av de merkeligste er franskmannen Abbé Simon i Nogent-sur-Marne. Han trenger penger, hvilket ikke er oppsiktsvekkende innen en frikirke som må leve på de troendes gaver. Men hans måte å skaffe dem på er mildest talt original. For å reparere tårnet på sin kirke, og siden for å skaffe penger til et bolig-byggelag for fattige og husløse arbeiderfamilier måtte han appellere til større folkemasser enn de som legger penger i kollektbøssen. Det gjorde og gjør han på en måte som visst få av hans kolleger kunne gjøre ham etter. Fra et 35 meter høyt stillas svarende til høyden på et 8-etasjes hus — stuper han i nærvær av tusener av tilskuere, om ikke akkurat ut på «de sytti tusen favner», så ihvertfall ned i Marnes bølger, hvor temperaturen i øyeblikket er + 4 grader Celsius. I det øyeblikk han når vannflaten har han en fart på ca. 100 km i timen, så der er åpenbart ikke bare teologi i hodet på den sportslige sogneprest.

Dette har han gjort femogførti ganger, og hver gang har inngangspengene gitt hans mange og nestekjærlige planer et godt puff fremover. Vi kan tenke oss at hans biskop har tvunnet sine tommelfingre og sett en annen vei de femogførti gangene, for oppvisningen stemmer nok ikke helt med bra folks tradisjonelle oppfatning av hva som er forenlig med den prestelige verdighet. Men folk skjønner godt at denne presten griper til så uvanlige midler fordi han brenner selvoppofrende for sin sak. Og kirken som engang har latt en trubadur som Frans fra Assisi stifte en orden, tåler visst å innse at den stupende sogneprest har ikke bare et uklanderlig svev, men de rette motivene: omsorgen for sin neste. *Ama — et fac quod vis!* sa St. Augustin engang: «Ha kjærlighet — og gjør så hva du vill» Det er så mye dynamitt i de ordene at de ikke bør anvendes i utide. Men her passer de visst...

Professor på tynn is.

■ Vi lever i spesialistenes tidsalder. Det kan ha sine fordeler. Men det har ihvertfall den ulempe at når spesialister beveger seg utenfor sitt eget felt sier det ofte høyt og tydelig «plopp! plopp!» av den gode grunn at han uaktet sin professor-titel setter sine to store føtter ettertrykkelig i vannet. Dette er tanker som skyldes professor (i klassisk filologi) Emil Smith's meget lettferdige artikler om det velprøvede emne «Hvem Jesus egentlig var» i «Dagbladet» kort før årsskiftet. Professoren skulle visst ha seg frabedt at for eksempel en teolog trampet omkring i klassiske materier med så grove beksømstøvler som dem han selv bruker på sine tokter udi de vitenskapelige disipliner eksegese og kristen arkeologi. Og her bygges — ut fra en forøvrig triviell fantasi — den ene gebrekkelige hypotese oppå den annen i et underlig byggverk som uansett fagdisipliner er fjernt fra elementær vitenskapelig ansvarlighet overhodet.

Professoren har fått følge av andre amatørmessige eksegeter som den velmenende rektor O. F. Olden og Johan Hovstad, hvilket ikke nettopp forminsker det nær sagt victoriansk alderstegne preg som er karakteristisk for meget av «Dagbladets» religiøse stoff. Sistnevnte er eksempelvis tilsynelatende uoppmerksom på at Albert Schweitzer's teologiske arbeider fra før første verdenskrig, neppe kan sies å være vitenskapens siste ord på området. («Dagbladet» 9. januar). Forbenet

konservatisme kan på sin side være en trykkende og ubekvem atmosfære. Men når radikalismen på den motsatte side først stivner i en grimase, kan den fremtre som en like eiendommelig nærsynt form for psevdoskolastikk. «For treet er der håp». Men neppe for den tørre rot. Jordbunnen kan bli for mager.

Pavelig prosa.

■ Pavelige rundskrivelser er såvidt viktige dokumenter for verdenskirken liv og tanke at en setter kryss i almanakken når en får dem presentert i leselige oversettelser. Vatikanet har sin tradisjonelle og retoriske kanselliprosa som ikke lett lar seg overføre til knapp, norsk sagastil — for å uttrykke det mildt. Men en lykkelig mellemtung finner de engelskkyndige i en utmerket *pocket*-utgave av de viktigere normative pavebrev, som nylig — redigert av Anne Fremantle og innledet av jesuitten Gustav Weigel — er utkommet i den amerikanske serien Mentor Religious Classics. Den spenner fra apostelen Peter til Pius XII («Pius XIII» i registret er vel snarere en trykkfeil enn uttrykk for amerikansk fart!). Titelen er «The Papal Encyclicals in their historical Context» og prisen bare 50 cents (ca. 4 kroner). Hvert enkelt pontifikat er klokt og treffende karakterisert, og utvalget viser sans for aktualitet: Foruten Kirkens normative lære om troen, sakramentene osv. er her de avgjørende dokumenter angående det kirkelige læreembedes stillingtagen til kommunismen, fascismen, nazismen, den moderne arbeiderbevegelse, krigs- og atomproblemene, etc.

«Om kommentarene er fri, så må fakta være ukrenkelige», sa engang en stor britisk presseman. I disse dager da mange utenforstående føler seg kallet til å uttale seg om katolisismen, men få av dem synes utvalgt til virkelig å kjenne den i dens faktiske natur, er der grunn til å glede seg over enhver trykksak som — på et sprog lettere tilgjengelig enn gresken og latinen i den offisiøse *Enchiridion Symbolorum* av Denzinger-Bannwart — gjør katolsk kildemateriale alment tilgjengelig.

Ut av isolasjonen.

■ «Organisasjonenes Fellestråd», som rummer ledende representanter for den lutherske legmannsbevegelsen i Norge, har nylig hatt sitt årsmøte på Geilo — forøvrig i krisens tegn. Resultatet ble — tross de sterke spenninger i norsk kristenliv for tiden — hverken bannstråler eller oppfordring til skjerpet kirkestrid. Etter pressereferatene og — kommentarene å dømme, synes møtet å ha vært preget av en viss forståelig rådvillhet. På den ene side synes den tradisjonelle pietistiske arbeidsmåte å være utlevet og nær sagt virkningsløs i det moderne samfunn: «Vekkelsen» etter klassisk mønster — som man har ventet forgyves på i femti år — kommer ikke. Dens æra fikk i virkeligheten sin pompøse avslutning i og med Billy Graham's Oslo-besøk for et par år siden. Og på den annen side samler den lutherske kirke — under innflytelse av sterkt kirkebevisste strømninger i europeisk protestantisme — sine krefter til fornyelse og fremstøt etter depresjonsperioden i de første etterkrigsår. Å gjennomføre denne frontforandring fra legmannskristendom til «folkekirke» uten å gi lillefingeren til den teologiske liberalisme, er en vanskelig og lite misunnelsesverdige oppgave som ikke minst finner sin legemliggjørelse i lederen for det nystiftede Menighetsinstitutt, lektor Eilert Dæhlin. Med en energi som avtvinger respekt er der de siste årene på luthersk hold blitt lagt opp forutsetningene for en kristen motoffensiv innen for eksempel kulturlivet («Fredriksborg»), pedagogikken (tidsskriftet «Prismet» og instituttet bak det), de opinionsskapende organer (film, radio, forlagsvirksomhet).

Foreløpig er det mer løfte enn innfrielse, og meget av dette virker naturlig nok temmelig famlende i anslaget: den slags improviseres ikke uten videre, men bygges møysommelig opp gjennom feilslag og erfaring. Men vi tror at alle kristne krefter — overfor det ynkværdige åndelige vacuum som synes å være

det eneste alternativ til den kristne arv i Norge — har grunn til å glede seg over denne positive vilje til å tre ut av en lang og skjebnesvanger isolasjon.

Britene og statskirken.

■ «Blir Storbritannia romersk-katolsk?» skriver en kommentator, Bernhard Harris, i et nylig nr. (16. januar) av Lord Beaverbrook's «Sunday Times». Problemstillingen kan visst delvis skrives på sensasjonspressens konto, men adskillig oppmerksomhet fortjener de tallene som han fremlegger fra en nylig undersøkelse av den konfesjonelle situasjon i øyriket. I løpet av 1956 økte den katolske befolkning i England, Skottland og Wales med ca. 127 000 personer til rundt regnet 4 millioner. Endel (kanskje nær en femtepart) av dette skyldes irsk innvandring, men der er fremdeles det oppsiktsvekkende tall på 100 000 tilbake. Tallet på voksne konvertitter har de siste årene ligget på ca. 10 000 årlig — ifjor var det 13 000. At disse tallene anskueliggjør en betydelig katolsk fremgang er alle enige om. Fri- og lavkirkenes splittelse gjør at den anglikanske statskirkes stilling i forhold til katolisismen ikke blir overveldende. Harris nevner blant annet en offisiell anglikansk statistikk som anslår tallet på nadverdgjester til påske til vel 2 millioner. Ut fra dette anslår han statskirkens faktiske, aktive medlemmer til ca. 5 millioner, og omkring denne kjerne: et belte av mer eller mindre konvensjonelt medlemsskap og lite bevisst vanekristendom som vi jo også kjenner fra Norges fiktive 96 prosent lutheranere.

Disse tallene har ikke bare interesse som real-opplysninger om en langsom, men sikker konfesjonell omgruppering i det britiske folk. De lar seg også innpasse som underbyggende detaljer i en av vår tids utviltsomme religiøse erfaringer: Det kristelig sett farlige og søvndyssende ved *statskirkesystemet*. Både på protestantisk og katolsk grunn går dette systemet åpenbart og uavvendelig mot sin utvikling. Erfaringen viser at en kirke som må stå på egne ben midt i det moderne heden-skap, og stole — ikke på Statens omklamrende og kvelende beskyttelse — men på sine egne religiøse og rent åndelige ressurser, derved gjenfinner sin sannhet og sin frihet — det vil si: selve sin evangeliske dynamikk. Kanskje fordi en slik kirke kaller på avgjørelsen og offeret, og frigjør en innsatsvilje som embetsmanns-kirken sjelden makter å appellere til. Det er Kirkens jordiske lodd å være *ecclesia militans* — den *kjempende kirke*. Det er ingen dekning i Evangeliet for de to mistak å ville foregripe triumfen — eller gi Cesar hva Guds er.

Fr. Candidus.

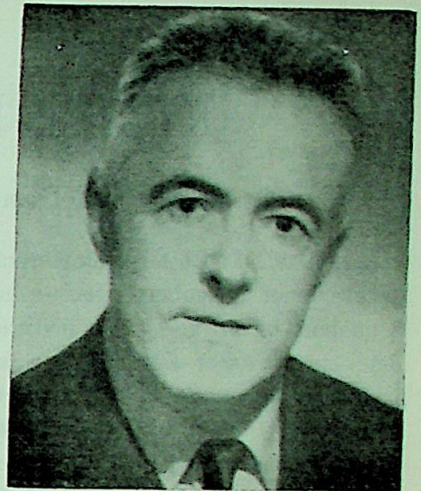
*

Reaksjoner fra leserne — selv når de er negative — har ihvertfall det gode ved seg, at de utgjør det eneste håndgripelige bevis på at man faktisk blir lest. En av våre mer kritiske lesere har stusset ved *formen* i vår kommentar til dosent Johan Vogt's nu ettertrykkelig omtalte fingerte «pave-tale». At vår form var uklar, er dobbelt forsedelig, ettersom det nettopp var en, etter vår vurdering, farlig formens uklarhet vi mente å burde påpeke hos dosenten. Det turde nu kanskje være tid til å sette den definitive sluttstrek hva selve *saken* angår, forhåpentlig til selv de strengeste sensorers tilfredshet.

Altså: Dosent Vogt har faktisk — om riktignok vagt og upresist — et par steder i sin «pontifikale» tale slått på at han dikter fritt. Og her skylder og yter vi ham avbikt, for såvidt som vår påtale hadde fått en for kategorisk form. Derimot opprettholder vi uavkortet vår kritikk av selve det saklige innhold, og mener fremdeles at hans *licentia poetica* vanskelig kunne unngå å lede den gjennomsnittlige avisleder på villspor. Rent bortsett fra sakens egentlige kjerne som helt har vært holdt utenfor denne diskusjon: At en katolikk ifølge vår vurdering måtte føle denne insinuerende bruk av pavens person som en beklagelig usømmelighet.

Fr. C.

Italiensk dramatikk på Det norske teatret

Ugo Betti († 1953).

Sammen med Carlo Ludovici og Giuseppe Bevilacqua — begge ukjent i Skandinavia — er Ugo Betti en representativ italiensk scenedikter i dramaets utvikling etter Luigi Pirandello. Da den fremtredende historiker av den italienske dramatikk, Silvio d'A mico, i 1931 utga sin «La crisi del teatro», så han løsningen av scenekunstens krise i en dikter som kunne føre teatret ut av det oppkonstruerte skjema-veldet. «Vi trenger en dikter, vi roper etter en dikter, av ham venter vi det forløsende ord.» Ugo Betti er ikke alene om denne poetiske innsats i samtidig italiensk teater, men han er vel som kunstner en sjelden harmonisk personlighet; og likevel skaper han det ekte dramatiske! Her ligger spenningen i hans scenediktning.

Han har enkelte trekk til felles med Pirandello; den menneskelige personlighet og dens identitet oppløses i hans kunst som hos Pirandello. Men der den filosoferende relativist blir stående ved terskelen av det uoppløselige i mennesket, skriker Betti videre fram og prøver å gjenskape en ny personlighet der den gamle var gått tapt. Han skaper organisk — mer i naturlovenes rytme gitte ånd ved intellektets sjakk-artede bevegelseslek. Hans kjente drama «Dronning og rebell» som nå spilles på Det Norske Teatret, er en kombinasjon eller en syntese av det aktuelle politiske skuespill med mot-satte livssyn i spissen og en troserklæring, med sterke katolske innslag, om den menneskelige sjels uendelige verd, vekstmuligheter og offerkraft. Med sterk forenkling kan vel Bettis skuespill karakteriseres som et smertelig, klar-synt scenedikt om det dramatiske misforholdet mellom «hva» og «hvem» i den menneskelige personlighet. Derfor velger Betti to livsholdninger — en skjøge, en dronning — som ikke er det sentrale og innerste for de to kvinneskikkelser, Argia og Elisabetta. En skjøge vokser opp — ved frivillig å ta imot den forfulgte dronnings dødsdom fra de kommunistiske revolusjonærers side — til virkelig å eie dronningens umistelige kjen-netegn. Og den nedbrutte (egentlige) dronningen, oppløst og vanvittig av biologisk angst for tortur og for å miste livet, opphører på sin side å være kollektivets sentrale symbol og samlingsmerke. Ved samtidig dramatisk å spørre: hvem er disse to kvinner og hva er disse to kvinner, skaper Betti et fengslende, delvis også dypt-borende drama fra vår egen tid, uansett hvor tragedien mellom det ensartede kollektive diktaturet og den heroiske enkeltsjel utspilles.

Femti ganger

«Katolsk Forum»

Et intervju med Dominikanernes prior

KATOLSK FORUM — Dominikanernes populære foredragsaftener i Neuberggaten — har allerede hatt tid til å gå bort og bli noe av en institusjon, forøvrig uten alt det som risikerer å tyngde en institusjon og gjøre den bedagelig: formann, styre, lovparagrafer og generalforsamlinger. «KF er bare et blått teppe», sier pater Finn Thorn med en drøy, men treffende overdrivelse, idet han tenker på det blå draperiet som skiller kor og skib i St. Dominikuskirken og forvandler den til et stilfullt foredragslokale tirsdagsaftenerne vår og høst.

Og stille og rolig har KF i høst feiret sitt første lille jubileum, idet det kan se tilbake på et halvt hundre arrangementer. I forbindelse med at KF i disse dager sender ut programmet for vårsemesteret benytter vi anledningen til å spørre patrene om deres foreløbige erfaringer og om deres ønsker for fremtiden. Hva de sistnevnte angår kan kanskje både den ene og den andre av oss være med og innfri dem.

JAMLE PÅFUNN BLIR SOM NYE

Foredrag har jo dominikanerne bedrevet så lenge de har vært her, men mer tilfeldig og leilighetsvis. Men fra januar 1954 fikk dette en fastere form, som et «forum» for katolsk informasjon, gjennom starten av KF, som ble lansert på en pressemottagelse i klosteret i Neuberggaten under nærvær av deres daværende provinsial pater A. M. Avril.

Knut Thomassen som instruktør understreker med rette de dikterisk-visjonære bestanddeler i skuespilletts annen halvpart. Han gjennomarbeider den fluktuierende sammensmeltning av to så kontraste skjebner med intens bevissthet, og er ikke redd for dvelende rytme der den trenges. Det eneste ved forestillingen som ikke holder mål (iallfall ved reprisen som undertegnede overvar 24. jan.), er den ufullbårne sprogbehandling fra de aller flestes side.

Tordis Maurstad gestalter sin rødkledde skjøge først med avstumpet erfaren sanselighet, for dess sterkere å la skikkelsen kneise opp i dens tildempede verdighet, i lidende minner fra fortiden, i skjeve, taust bebreidende smil når kommissæren torturerer hennes sinn. Mektigst virker hun i det beherskede, inderlige, krenkede patos — som jo betyr: smerte! — foran døden. Det er en inntrengende, umåtelig varsom og stadig fornyende skuespillkunst. Og kommissærens onde ro og undertrykte heftighet med hyklersk medfølelse mestrer Bjarne Andersen å legge for dagen med uanstrengt karakteriseringskunst. De to skuespillere elsker ordet og sproget som bare kunstnere kan gjøre det. Jeg beklager at man denne gang ikke kan si det om de andre.

pfr.

— Hva er egentlig KF's definerte formål? spør vi dominikanernes prior pater Thorn.

— KF er den gren av dominikanernes — prekebrødrenes — virksomhet som søker å gjøre katolsk tro, tanke og kultur såvidt *nærværende* i norsk åndsliv som våre sterkt begrensede muligheter tillater det, dels ved en «kommentar i margen» til det som opptar sinnene her hjemme når det gjelder religiøse og kulturelle problemer, dels ved å hjemføre impulser fra utlandet som utgår fra katolsk inspirasjon. Og dernest ser vi det som en viktig oppgave å gi våre egne trosfeller i Oslo, som lider under savnet av det rike og vitale katolske liv på kontinentet, stoff som kan berike og utdype deres tro.

— Bare i Oslo?

— Så langt det har vært praktisk mulig har vi stilt oss velvillig til forslag om foredragsreiser, så KF-foredrag er da blitt holdt i en rekke andre byer også.

FRA MALERKUNST TIL KIRKESTRID

— Det har jo vært tildels broget sammensatte programmer dere har sendt ut?

— Ja, vi har ihvertfall *forsøkt* å legge seriene meget allsidig an, like mangeartet som den katolske tankens verden de skulle gjenspeile. Når jeg blar gjennom programmene for disse tre årene, finner jeg at vi har viet et titall aftener til rent teologiske og moralske emner, 14 til foredrag om økumenismen, kirkens vesen og den hjemlige og utenlandske kirkelige aktualitet og historie, 12 til norsk og fremmed litteratur, 4 til musikken, 5 til film og teater (med blant annet analyser av stykker på Oslo-teatrene), 3 til kirkekunst og arkitektur og 7 til filosofiske, psykologiske og sosiale emner.

Men dette er bare en, om riktignok den viktigste siden av KF's virksomhet. KF er nemlig blitt en fast størrelse i folks bevissthet og får også en ganske omfattende korrespondanse med anmodning om informasjon — det kan være alt fra en konsulent-uttalelse til et forlag som tenker å utgi en katolsk bok, til hjelp og råd ved oppsettelsen av et teaterstykke som foregår i katolsk eller kirkelig miljø, eller simpelthen mennesker som fant ut at foredragene gav mersmak og ber om litteratur. Råd til Frankrikeisende som gjerne vil komme i kontakt med våre forbindelser der nede inngår også i bildet.

— Hvem taler i KF, har dere noen bestemte retningslinjer for det?

— De vil se av programmene at både geistlige og legfolk, både katolikker og protestanter har medvirket. Finner vi kompetente mennesker som har noe vesentlig på hjertet, noe som vi gjerne vil skal bli sagt og hørt innenfor den ramme vi har lagt opp for KF, er vi meget glade for medvirkning. Av ikke-katolikker har vi hatt for eksempel magister Carl Fredrik *Engelstad*, skuespilleren Bjarne *Andersen*, universitetslektor Per *Saugstad*, magister Brikt *Jensen*, foruten de kunstnerne, musikere og skuespillere, som har villet medvirke ved våre kirkekonserter og teateraftener.

KATOLSK FORUM

PROGRAM FOR 1. SEMESTER 1957

KATOLSK FORUM (Dominikanernes Foredragsaftener) er — uten gebyr eller innmeldelsesplikt — åpent for alle som søker forståelse av åndsstrømmingene i tiden og deres forhold til katolsk tro, kultur og tenkning.

Tirsdag 5. februar kl. 20:

ST. IGNATIUS AV LOYOLA OG JESUITT-ORDENEN ved pater *Finn Thorn*.

Stortinget oppbevet ifjor høst med stort flertall og etter ni timers debatt den passus i Norges Grunnlov som forbød jesuittene adgang til riket. Hvem og hva er jesuittene, — hvorfor er de så beundret og forhatt som de er, av henholdsvis sine venner og sine motstandere?

Tirsdag 12. februar kl. 20:

KRISTENDOMMEN — AV KIRKEN ELLER AV BIBELEN? ved pater *Erik Gunnes*.

Kristendommens kilder og rette norm har vært selve kjernes spørsmålet i den debatt som med stor bredde — i essays, tidsskriftartikler, avisinnlegg og muntlige diskusjoner — har funnet sted såvel innen Statskirken som mellom protestanter og katolikker her i landet de siste årene. Pater Gunnes søker her å presisere det katolske synet på saken.

Tirsdag 19. februar kl. 20:

STRØMNINGER I DEN NYERE KATOLSKE LITTERATUR I TYSKLAND ved pater *Heinrich Roos, S.J.*

Tysk åndsliv gjør seg igjen sterkt gjeldende i Europa. Ikke minst finner man verdifulle kristne impulser innen litteraturen. Jesuitten dr. Roos, som blant annet foreleser i tysk ved Universitetet i København, bringer oss å jour med en rik og særpreget tankeverden som er ukjent for de fleste av oss.

Tirsdag 26. februar kl. 20:

RELIGIØSITET OG MORALSK FORPLIKTELSE ved pater *Albert Raulin*.

Det er forskjell på «religiositet» og religion. Den er til og med helt avgjørende. Den første svarer til et naturlig og ofte lite utviklet sinnets behov og ligger stemningen og det estetiske nær. Den andre betyr engasjement, liv og skjebne og rykker mennesket ut av sin egen lille egosentriske verden, til en større og sannere sammenheng.

Tirsdag 5. mars kl. 20:

HVA ER EN HELGEN? ved pater *Thomas Patfoort*.

Det som Kirken kaller en «helgen» er ikke et livsfjært og u virkelig vesen etsteds oppå på en søyle, men et menneske som med Guds hjelp forener sin «visjon» og sin handlemåte til et subliment menneskeliv — i tiden, men av evigbeten. «Vi trenger alle helgenes visdom» sa Sigrid Undset engang, med tanke på vår tids trusel mot menneskeverdet.

TROR DE

at KATOLSK FORUM's aftener gjør en nyttig gjerning og imøtekommer et behov? Da kan De hjelpe til på mer enn en måte. Ikke bare ved etter evne å støtte opp om dets underskuddsbudsjett, men ved å gjøre KF kjent i Deres miljø, og ved å sende Deres kritikk, råd og forslag, adressert til:

Prioren for Dominikanerne, Neuberggt. 15, Oslo NV.

— Noen av disse foredragene er vel nokså krevende?

— Vi har syntes det var riktig å ta sikte på et jevnt akademisk nivå, forresten med adskillige variasjoner: Enkelte sjeldne foredrag kan ha ligget i overkant, andre vært mer populært anlagt igjen. Går en for å høre et foredrag en aften — vinteraftnen! — er det bedre at det er for innholdsrikt enn at det er for «lett» og selvfølgelig. Litt motstand gjør jo alltid det som virkelig legger en alen til vår lengde og beriker oss.

ET TALLRIKT PUBLIKUM

— Hvem går i KATOLSK FORUM? Er det alltid de samme?

— En liten grunnstamme trofaste er temmelig konstant, men ellers veksler tilhørerne fra aften til aften i en helt forbløffende grad. Det er vi glad for. Kirken rommer vel høyt regnet en 230—240 mennesker, ståplasser iberegnet. Men jeg skulle tro at det publikum vi faktisk når, fordi det skifter med de forskjellige miljøer foredragene tar sikte på, er adskillig over tusen. For alle aftener gjelder at ikke-katolikkene er i stor majoritet, og ganske særlig er vi glade over at enkelte av foredrags-titlene har appellert særlig til dem vi spesielt vil ha i tale: teologer, når vi tar kirken eller økumeniske emner

opp til behandling, kunstnere og arkitekter, når det gjelder kirkekunst og kirkebygg, litteraturstudenter når det gjelder deres fag. Ellers er vi så bortskjemte med fullt hus at vi må venne både oss selv og våre venner til at 100 tilhørere på et foredrag av mindre publikumsappell men av spesiell kompetanse er et utmerket og verdifullt resultat.

FREMTIDSØNSKER

— Så har De ingen videre ønsker for KF?

— Nei, stopp litt! Så enkelt er det ikke! Vi har tvert om svært presise ønsker og mål. Vi har til og med en liten klagesang. Der er vel noe slikt som 1500 katolikker i Oslo. Selvom en trofast gruppe støtter opp om KF, må det sies at det katolske publikumet kunne være betraktelig mer til stede, ikke minst når der ellers klages over mangelen på intenst katolsk foreningsliv.

Når vi har startet denne foredragsvirksomhet, og den i disse tre årene har gitt så oppmuntrende resultater, tar det karakteren av en forpliktelse for oss. Og selvfølgelig fortsetter vi med alle de midler vi disponerer over. *Men vi kan ikke greie det alene.* De mange som har sagt og skrevet til oss at de setter pris på KF, at de tror det imøtekommer et behov og har en viktig gjerning å utrette,

LITTERATUR

Peter Schindler: «Dage i Norditalien». — Hirschsprung K.hvn. 1956.

I mørke, våte og sure vinteruker er det en velgjørende avkobling å reise sørover til Italia, selv om det bare er i tankene, og da særlig med en så erfaren og inspirerende reisefører som Peter Schindler som formelig sprudler av reiseslyst og fortellerglede. Den foreliggende bok er ikke hans første italienske reisebok. Han anbefaler en femårsplan:

«En virkelig Erkendelse af Italien tager fem Sommerferier: den første til en rent turistmæssig Orienteringstur, der tager saa meget som muligt med — saa en Ferie koncentreret om Rom alene, fordi baade Mængden og Arten af Kulturstof dær forbyder at blande Den evige Stad sammen med andre Byer — og endelig en Ferie til hver af de Tredjedele, der er en naturlig Opdeling af Italien.»

Til den første orienteringstur kan man ha nytte av Schindlers *Ønskerejsen* (flere opplag siden 1945) og *Italiaen udenfor Rom* (1953). I 1955 kom *Dage i Rom*. Og i juleflommen 1956 lyser hans *Dage i Norditalien* opp med det festlige omslag av Ebba Holm.

Som tittelen røper, skriver han her igjen — og heldigvis! — i dagbokform. Vi får altså ikke kjedelig-logisk ordnete kapitler om landet, klimaet, folket, hoteller, mat, severdigheter, osv. Nei, vi reiser sammen med Schindler, besøker severdigheter, og underveis, ved tilfeldige anledninger og på mindre interessante reisestrekninger, prater han om løst og fast fra Italias historie, kunst, sosiale forhold. Og alt dette, sammen med hans praktiske forslag og råd, røper hans mangesidige kunnskap om og store kjærlighet til Italia.

må være villige til å omsette sin sympati i effektiv innsats.

— Hvordan?

— På tre plan trenger vi støtte. For det første ved velvillig imøtekommenhet når vi — som regel i god tid — ber noen om å holde et foredrag i KF. Det gjelder et lite antall, men desto verdifullere er det når svaret blir et beredvillig ja. For det andre trenger vi økonomisk hjelp. Ingen kan og ingen skal tjene på KATOSLK FORUM. Praktisk talt alt arbeide som ytes både i forberedelsen, på talerstolen og i arrangementet (rydning, transport, vask etc.) leveres *gratis pro Deo*. Men der er utgifter vi ikke kommer forbi, ganske særlig trykning og annonsering, samt enkelte reisegodtgjørelser for foredragsholdere. KF har et forbløffende lite budsjett i forhold til sin aktivitet. Men det eksisterer. Og endelig — og kanskje mest — venter vi en betydelig øket hjelp fra våre venner når det gjelder å gjøre KF og dets aftener *virkelig kjent* blant folk. Våre programmer og selv våre annonser når ikke langt nok. Plakater vil hjelpe noe. Men ut over dette trenger vi den aktive bevissthet hos våre venner om at også de er ansvarlige for KF's effektivitet og fremgang. Får vi den støtten? slutter pater Thorn.

Vi lar spørsmålet gå videre til rette vedkommende: Det vil si til oss alle sammen.

Auditor.

Han forstår den store kunst å *velge ut*, og bevarer derved sine medreisende for den overflod av inntrykk som så mange turister blir åndelig forspist av. Han gjør sine reisefeller oppmerksom på ting som den store turistflom ikke får se, mens noen av de klassiske obligatoriske severdigheter bare får en kort omtale. Bare en gang synes jeg forfatteren er falt for det aparte: når han lar oss besøke kirken (ikke domkirken som S. kaller den i *Italiaen udenfor Rom*) San Petronio i Bologna. La gå at den er verdens 6. største kirke. Men den hvitkalkede teglstengotikk virker tom og fattig, hvilket de rikt utsmykkede sidekapeller og altre enda mer understreker. Og fasaden ble aldri ferdig, den er en disproporsjonert torso. Men jeg må beundre hvordan den geniale skøyer som Schindler er, uskyldig foreslår å besiktige S. Petronio helst etter mørkets frembrudd, og sogar har skaffet et bilde av kirkens fasade i kveldsbelysning!

Det mest imponerende kapitel er etter anmelderens mening det om de romanske basilikaer og herlige mosaikker i Ravenna. Her er jo Schindler som spesialist for arkelogi og oldkristelig kunst på hjemmebane.

Et morsomt avsnitt er besøket i lilleputtrepublikken San Marino.

Siden forfatteren i kapitlet om Milano beretter om Sforza-hertugen som giftet seg med Christian II av Danmarks datter, forundrer det at han i omtalen av Mantova ikke nevner det dansk-norske kongepar Christian I og Dorotheas slektskap med og besøk hos hertugparet Ludovico III Gonzaga og Barbara av Brandenburg (jf. *St. Olav* 1956, s. 282).

Til Schindlers skeptiske omtale av Romeo og Julies «apokryfe» hus i Verona kan bemerkes at husene virkelig har tilhørt slektene Montecchi og Capuleti og at feiden mellom dem hører til den store dragkamp om makten i byens historie.

Når han derimot tar avskjed med leserne i «Sparafuciles vertshus» fra Verdis *Rigoletto* «der narren ombrakte hertugen som var gått hans datter for nær», må jeg dessverre ødelegge den romantiske idyllen: hverken dette hus eller byen Mantova har noen historisk tilknytning til Rigoletto. Verdi skrev en opera til en tekst av Piave etter Victor Hugos skuespill «Le roi s'amuse» om Frans I. av Frankrike. Før premieren i 1851 kom den østerrikske sensur i Venezia med et forbud mot en slik spott mot kongelige personer. Så fant man på å henlegge dramaets handling til en fingert «hertug av Mantovas» hoff.

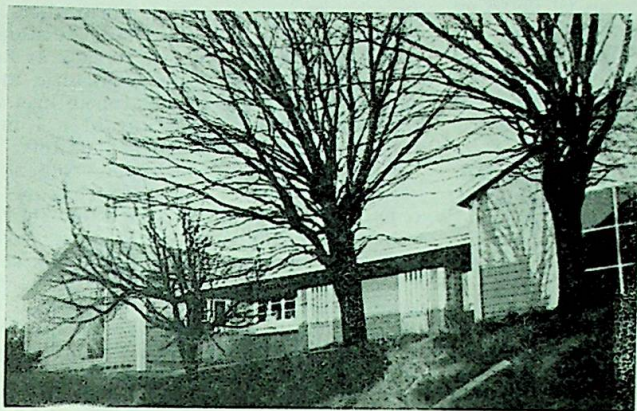
Hele 88 bildesider med meget gode reproduksjoner øker bokens verdi som utmerket hjelpemiddel for alle som vil forberede en Italia-reise, gjenoppfriske reiseminner, eller som foreløpig må nøye seg med en ønskereise i fantasien.

Gerard Vranken.

Dominikanerne i Norden

I forbindelse med utnevnelsen av ny provinsialvikar for Dominikanerne i Norden kom vi i vår omtale i forrige nummer i skade for å gi utseende av at utelukkende patres tilhørende den franske provins av Dominikanerordenen har virket i Norden i nyere tid. Det viser seg at helt siden 1916 har patres av den hollandske ordensprovins virket på øen Bornholm, som hører inn under Københavns bispesete. Der er to kirker, Rosenkranskirken i Aakirkeby og Sct. Hyacinthus kirke i Rønne. Her har altså til enhver tid siden 1916 to hollandske dominikanere viet seg sjelesorgen blant de spredtboende katolikker, inntil for nylig den ene, nemlig i Aakirkeby, ble avløst av en dansk sekularprest.

Ny barnehage i Haugesund

St. Olavs Barnehage har nylig fått sitt eget hus i Haugesund etter at den nå i mange år hadde holdt til i prestegården vis à vis St. Josefs kirke. Den nye barnehagen, som kan ta imot 40—50 barn, har fått en ideell beliggenhet, for øvrig like i nærheten av St. Franciskus Hospital, slik at søstrene som både har finansiert det flotte nybygget og står for barnehagens daglige drift, lettere kan overkomme sitt krevende arbeide.

Innvielsen fant sted ved en høytidelighet 11. januar, og sogneprest dr. Vranken holdt åpningstalen. Foruten en forventningsfull barneskare som sammen med foreldre og pårørende selvfølgelig følte dette som deres dag, var også en rekke representanter for de kommunale myndigheter i Haugesund og Skåre til stede. Fra Haugesund kommune brakte fru Karen Westerlund som representant for barnevernsnemnda en hilsen og overrakte

blomster. Ordfører Andersen talte på vegne av Skåre kommune og understrekte den betydning den gode forskolen før folkeskolen, barnehagen, har. Sosialsjef Ødegård pekte på at den nye og fine St. Olavs Barnehage var kommet i stand uten støtte og medvirkning fra stat og kommune, men alene var en frukt av søstrenes offervilje og sogneprestens interesse for saken. Bygget er reist av byggmester Styve, som etter besiktigelsen fikk mange velfortjente lovord for det flotte resultat.

Norske sendinger over Radio Vaticana

Fra neste norske sending over Vatikanets Radio — onsdag 27. februar kl. 16.45 — vil en del av sendetiden bli avsett til en *Spørsmål- og Svar-tjeneste*. Bølgelengdene er 41.21, 31.10, 25.67 og 19.84 m.

De som har spørsmål de ønsker å stille om den katolske religion, kan sende disse til Den norske avdeling, Vatikanets Radio, Vatikanet (Radio Vaticana, Sezione Norvegese, Città del Vaticano). Det er pastor Edvard D. Vogt som står for sendingene.

Emnet for neste foredrag er: Kirkens stilling til barnebegrensningen.

Reis til

Tuddal

Høyfjellshotell

UTLANDET

VATIKANET

Pave Pius XII's virksomhet i 1956.

I løpet av fjoråret — det år da paven fylte 80 år — holdt han over 200 taler og radiobudskap. Han tok i mot over en million mennesker fra alle de fem verdensdeler og offentliggjorde fire encyklikaer.

I år feirer pave Pius XII sitt 40-års jubileum som biskop. Han ble konsekkrert den 13. mai 1917 av pave Benedikt XV. 22 år senere ble han altså dennes etterfølger.

Nye frimerker.

Vatikanets postvesen har utgitt en ny serie spesialmerker som er viet «Polens dronning», den sorte madonna i Krakow, i anledning av at Polen feirer et mariansk år i 1957. Serien består av tre forskjellige merker på 35, 60 og 100 lire.

Katolske kongresser i 1957.

Blant de betydeligste katolske kongresser og generalforsamlinger dette år kan nevnes:

Det internasjonale katolske filmbyrås verdenskongress i Havana 4.—10. januar. Denne har altså allerede funnet sted.

Pax Romana — den internasjonale sammenslutning av katolske studenter og akademikere — avholder sin generalforsamling i Roma 23.—27. april.

Den 6. kongress for fred og kristen sivilisasjon, i Firenze i juni måned.

Den 3. internasjonale kongress for kirkemusikk, i Paris 1.—8. juli.

Pax Christi-bevegelsens 5. internasjonale kongress, i Mariazell i Østerrike fra 5.—8. august.

JOC — Den kristne arbeiderungdoms internasjonale møte, i Roma 25. august.

Den katolske presses 5. verdenskongress i Wien 29. september—3. oktober.

Den 2. kongress for katolske legfolk, i Roma 5.—13. oktober. Emne: Legfolkets ansvar og holdning under den aktuelle verdenskrise.

Selwyn Lloyd hos Paven.

Pave Pius XII mottok lørdag 19. januar den britiske utenriksminister Selwyn Lloyd i privataudiens. Ministeren har oppholdt seg i Rom i forbindelse med et offisielt besøk.

Monacos fyrstepar til Paven.

Fyrst Rainer og fyrstinne Grace Patrizia av Monaco vil i april avlegge Pave Pius XII et offisielt besøk. Som kjent er både fyrsten og fyrstinnen katolikker.

ASIA

Kirken vokser.

Ifølge en statistikk fra oktober i fjor utgitt av Fides News Agency, passerte antallet katolikker i Indonesia en million i 1955. På Formosa er der 80 000, over det dobbelte av antallet i 1952, og i Japan 227 000, derav 400 prester og 400 prestestuderende. I Syd-Korea er der en kvart million, hvorav 275 prester.

CUBA

«La Strada» vant.

OCIC — det internasjonale katolske filmbyrå — ga på den nylig avsluttede kongress i Havana filmprisen for 1956 til den italienske film «La Strada» eller Landeveien, som vi kunne glede oss over her i Norge i fjor.

På filmkongressen var 26 land representert, og pave Pius XII sendte gjennom mgr. Dell'Acqua et brev til kongressen.

DE FORENTE STATER

Den katolske presse og Titos besøk.

Mgr. Randall, formann i det katolske presseforbund i De forente stater, har overfor president Eisenhower og utenriksminister Foster Dulles, protestert mot planen om å invitere marsjal Tito til De forente stater. I protestskrivelsen heter det at et slikt besøk betraktes som sjokkerende av det katolske presseforbund, og at det strider mot de amerikanske begreper om frihet og anstendighet.

het. Tito er i virkeligheten en religionsforfølger, og undertrykker av friheten, en ateistisk diktator, og til syvende og sist en aktiv kommunist. Et besøk av ham ville være en fornærmelse mot De forente staters 34 millioner katolikker og alle amerikanere som er frihetens venner.

FRANKRIKE

Arbeidernes bønn.

I Paris er det utgitt en bok som heter «Quand les ouvriers prient», — Når arbeiderne ber. Vi gjengir følgende fra boken:

«Herre, hjelp oss å bli ansvarsbevisste overfor den fred som må bygges opp i oss selv og i verden. Vi vet at det bare er frykt og unnfallenhet som holder oss borte fra kampplassen. For det blir ingen virkelig fred uten kamp, uten anstrengelser. Kamp mot urettferdighet, løgn, stolthet; kamp mot alle former for egoisme, undertrykkelse, — først og fremst i oss selv.

Herre, fri oss ut av vår passivitet, vår dovenskap, ryst oss løs fra fordommer mot nasjoner, klasser, raser. Få vår trangsynthet, våre begrensninger til å breste . . . Herre, hjelp oss å forstå din kjærlighets dimensjoner, å oppdage din godhet i gjerning for hvert enkelt menneske, for alle nasjoner . . .

Hjelp oss til å erkjenne ditt nærvær tvers gjennom alle menneskelige bestrebelser på å skape nye strukturer, nye orbindinger mellom land og folk . . . Herre, vis oss hvordan vi kan delta i menneskenes verdige anstrengelser for å nå frem til énhet.

Hjelp oss, Herre, så vi må tro på virkeliggjørelsen av denne énhet trass i alle hindringer, fordi det er deg som er dens opphav og drivkraft.

O, du Guds lam, som borttar verdens synd, miskunn deg over oss . . . O, du Guds lam . . . gi oss din fred.»

INDIA

De katolske skoler i fare.

Biskopen av Raigarh-Ambikapur har uttalt at de katolske skoler har hatt stor motgang i denne del av India i den se-

neren tid. Av de 108 katolske skoler i Jashpur er bare to godkjent av myndighetene. Den viktigste grunn til dette er nok at de katolske skoler først og fremst søkes av de kasteløses barn, altså den laveststående klasse i India, og følgelig får diskrimineringen ikke bare en religiøs, men også sosial karakter.

Regjeringen og barnebegrensningen.

Den indiske regjering har besluttet ikke å anbefale den periodiske barnebegrensning som Den katolske kirke i og for seg godkjenner, men bruk av anti-konsepsjonelle midler. Disse er ikke tillatt av Kirken da de strider mot naturens lov.

I begynnelsen av januar i år var det et 6-dagers møte i Kalkutta hvor 250 delegerte fra forskjellige deler av India drøftet barnebegrensningen.

ITALIA

Presten leste sin første messe i en fabrikk.

En ung italiensk prest som nylig ble ordinert, leste sin første messe blant arbeiderne i Rizzoli-fabrikken i Bologna.

Etter å ha lest Evangeliet holdt den verdende arbeiderprest en kort preken og sa bl. a.: «Jeg takker dere for den hjelp dere har gitt meg og som har satt meg i stand til å nå fram til prestevielsen. Min far er en av dere, og utgiftene til mine studier har han betalt med sitt arbeide. Jeg er ham meget takknemlig, og lover å vie all min prestegjerning til dere.»

Jøder gir uttrykk for sin takknemlighet.

Representanter for det jødiske samfunn i Italia med deres president, Oddo Cagli i spissen, overleverte i desember i fjor gullmedaljer til representanter for katolske hus og institutter i Roma som ga husly til jøder under den tyske okkupasjon i siste krig.

Cagli nevnte spesielt de romere som i september 1943 ydet sin skjerv da det i en fart måtte samles sammen en større sum i gull for å redde lånet til 200 jødiske fedre som skulle deporteres.

Mot boksesporten.

Kardinal Mauriello Fossati, erkebiskop av Torino, og atten norditalienske erkebiskoper og biskoper har tatt standpunkt til boksningsen. I de to siste år har det vært ført en intens kampanje mot denne sport, og særlig i katolske kretser er boksningsens lovlige karakter i moralsk henseende blitt livlig diskutert.

I et fellesbrev sier biskopene følgende: «Med hensyn til sporten forkaster vi oppvisninger som ikke bare er blottet for enhver oppdragende verdi, men dertil oppvekker de laveste instinkter slik som visse former for nevekamp. Man vet ikke hva som er mest motbydelig, de deltagendes voldsomhet eller publikums råhet når det fryder seg ved synet av slik brutalitet. Vi ville hilse velkommen en lov som kunne disiplinere en form for sport som er så umenneskelig og så barbarisk, at den ofte fører til dødsfall.»

SPANIA

«Ecclesia» vil ha en presselov.

En lederartikkel i tidsskriftet «Ecclesia», den spanske katolske aksjonsorgan, har fremsatt krav om at det blir etablert en presselov, som kan bidra til å forene det statlige overoppsyn og en offentlig opinion, slik at samfunnet og regjeringen kan «komme på talefot med hverandre».

STORBRIANNIA

Fire millioner katolikker.

Ifølge den nettopp utkomne katolske årbok for Storbritannia har 120 000 engelskmenn og skotter gått over til Den katolske kirke i året 1956. I alt er det nå omkring fire millioner katolikker i Storbritannia.

Ny sendemann til Vatikanet.

Mr. Marc Cheke, protokollsjeff og visemarsjall for det diplomatiske korps, er utnevnt som Storbritannias minister ved Vatikanet etter Sir Douglas Howard.

Det er tradisjon at Storbritannias minister ved Vatikanet er protestant, mens «le chargé d'affaires» alltid er katolikk. Helt siden slutten av den første verdenskrig har det vært en britisk legasjon

<p>GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen</p>	<p style="text-align: center;">Drammen</p>	<p>DRAMMENS MALERFORRETNING Tlf. 3916 — 3332 Inneh. Asbjørn Gundersen</p>
<p>GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 4184 DRAMMEN</p>		<p>HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toalettsaker Sportsartikler - Leketøy</p>
<p>$\frac{1}{2}$ Tyri Fabrikker Drammen TYRILYS leveres i alle størrelser og typer</p>	<p>Drammens Rørleggerforretning A/S Autorisert Rørlegger. Tollbugt. 5. Centralbord 5495</p>	

ved Vatikanet; derimot er det ingen pavelig representasjon akkreditert ved det britiske hoff, men bare en pavelig delegat med bosted i London (siden 1938).

De tok ambulansen til bryllupet.

Seks ungarske flyktningepar ble for kort tid siden viet i Fleet i England, og på grunn av bensinrasjoneringen kjørte de til og fra kirken i en ambulanse. Folk på stedet hadde skaffet brudekjoler og sørget for bevertning i bryllupet.

De ungarske flyktninger i England har fått sin spesielle prest, pater Molnar, som bor i London og reiser omkring til de steder i landet hvor det er flyktninger.

TYSKLAND

Ny biskop av Berlin.

Spørsmålet om besettelsen av det ledige bispesete i Berlin er nå løst, idet

Paven har utnevnt den hittidige biskop i Würzburg, dr. Julius Döpfner, til avdøde biskop Weskamms etterfølger.

Biskop Döpfner er bare 44 år gammel, men er en av det tyske episkopats betydeligste skikkelser.

Presteseminarium i østsonen.

Det første nye seminarium i hele Tyskland siden 1935 er bygget i Erfurt i Øst-Tyskland, og er blitt innviet nylig av mgr. Freusberg, hjelpebiskop av Fulda.

Det er innviet til St. Pius X, og har plass til 100 studenter.

Nytt bispedømme.

Like før jul ble det i Godesberg undertegnet en overenskomst av Tysklands nuntius, erkebiskop Muench, og ministerpresident dr. Fritz Steinhoff, angående opprettelsen av et nytt bispedømme som skal hete Essen. Overens-

komsten må ratifiseres av «Landdagen» før det nye bispedømme kan bli endelig etablert. De områder som kommer inn under Essen bispedømme har tidligere tilhørt Köln og Paderborn erkebispedømmer. Det får en befolkning på omkring to millioner hvorav ca. 60 % er katolikker.

ØST-AFRIKA

Kirkens yngste biskop er neger.

Den katolske kirkes yngste biskop er den 30-årige neger Maurice Otunga, som nylig av pave Pius XII er blitt utnevnt til titularbiskop av Tacapae og hjelpebiskop i Kisumu. Biskopen er sønn av en høvding i Babukususstammen, og skulle opprinnelig ha vært «tronfølger». Han ønsket imidlertid — mot farens vilje — å bli prest, og har tilbragt noen av studieårene i Roma.

BERGEN	
<p>1/3 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel</p> <p>BERGEN</p> <p>Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 48 2</p>	<p>1/3 Smith Sivertsen's</p> <p>Bakerier & Conditorier</p>
<p>Manufakturvarer - Sengeutstyr</p> <p>SVERRE W. MONSEN</p> <p>Bergen</p>	<p>ERLING KRAGE A/S</p> <p>PRYD- OG BRUKSKUNST</p> <p>Bergen</p> <p>Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»</p>
 <p>Echtes Farvehandel</p> <p>NYGÅRDSGT. 4</p>	<p>Sølv for alle anledninger</p> <p><i>Theodor Olsens Efff.</i></p> <p>JUVELER SMÅSTRANDGT 4</p> <p>Bergen</p>
HAMAR	
<p>HEDMARK CEMENTVAREFABRIK</p> <p>E. GRILL FASTING</p> <p>Hamar</p>	<p>VESTBYENS KOLONIAL</p> <p>Telefon 23 339 - 23 362</p> <p>HAMAR</p>
<p>Benytt VARE ANNONSØRER!</p>	
<p>NEBB</p> <p>NEBB's HAMAR-AVDELING 1/3</p> <p>HAMAR</p>	

SÅ TYNT OG SPRØTT

SOM ALDRI FØR...

IDEAL

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

OBS!

Ved

adresseforandringer,

vennligst oppgi

den tidligere

adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

ODDVAR J. LODENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

OSLO

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 68 34 00
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

ER DERES

KONTINGENT

FORFALLEN?

a.s Rørlegger

Telefon: 42 41 75 - 42 41 56

Hausmannsgt. 16 - Oslo

Utfører nyanlegg

Omlegninger og reparasjoner

Joh. Weydahl A/S

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE

og

HERMETIKK

en gros

JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

WISBECH
ARTIFISIELL HANDEL

Majorstua - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD

Gladsvet 23, Grefsen

Tlf. 37 57 68